

LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN

Bevarandeplan för Natura 2000-område

SE0410232 Fornanäs östra

Natura 2000

Natura 2000 är ett ekologiskt nätverk av värdefulla naturområden inom EU. Utpekande av Natura 2000-områden bygger på krav som finns i EUs fågeldirektiv och art- och habitatdirektiv. Syftet är att hejda utrotning av vilda djur och växter och att hindra att deras livsmiljöer förstörs. Alla medlemsländer ska peka ut områden dels för fåglar som anges i EUs fågeldirektiv, dels för naturtyper och arter som anges i art- och habitatdirektivet. Genom utpekandet åtar sig länderna att de utpekade värdena i områdena ska bevaras långsiktigt. Natura 2000-nätverket är en av hörnstenarna i EUs arbete för att bevara biologisk mångfald. I fågeldirektivet och habitatdirektivet listas 170 naturtyper och sammanlagt cirka 900 växt- och djurarter som särskilt värdefulla. 90 av naturtyperna och drygt 100 av djur- och växtarterna i habitatdirektivets bilaga 1 och 2 finns i Sverige. Därtill häckar regelbundet cirka 60 av fågeldirektivets fåglar i vårt land.

Bevarandeplaner

För varje Natura 2000-område ska Länsstyrelsen ta fram en beskrivning. Detta ska göras i särskilda bevarandeplaner eller i en skötselplan om området även är naturreservat. I planen ska det finnas en beskrivning av området med bevarandesyfte, bevarandemål och beskrivningar av de naturtyper och arter som ska bevaras och bidra till gynnsam bevarandestatus. Hot mot Natura 2000-områdets arter och naturtyper, och behov av bevarandeåtgärder, till exempel skydd eller skötsel, ska beskrivas. Informationen ska underlätta förvaltningen av området och tillståndsprövningar enligt miljöbalken.

Bevarandeplanen ska fastställas av Länsstyrelsen, som även är ytterst ansvarig för att målsättningen med området uppfylls. Bevarandeplanen ska revideras när ny kunskap tillkommer eller när förutsättningar för området ändras. Den ska tas fram och hållas aktuell i dialog med berörda intressenter, och det är värdefullt om den som har ny information kontakter Länsstyrelsen. Bevarandeplanen är inte ett juridiskt bindande dokument. För formell reglering av skydd eller skötsel kan andra beslut behövas, till exempel skyddsbeslut för naturreservat. Föreskrifter enligt eventuella skyddsbeslut gäller parallellt med den tillståndsplikt som gäller inom Natura 2000.

Tillståndsplikt och samråd

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§). Då det kan vara svårt att avgöra vilka åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturvärden behöver man samråda med Länsstyrelsen före genomförandet. Vid skogsbruksåtgärder hålls samråd med Skogsstyrelsen. Mer information finns hos Länsstyrelsen, läs på webben eller kontakta en handläggare.

Kartor

Information om naturtypers utbredning och arter i ett enskilt område går att hitta med hjälp av kartverktyget Skyddad natur. Det kan nås på Naturvårdsverkets hemsida genom att söka på ”kartverktyget skyddad natur”. Det finns även möjlighet att ladda ner naturtypskartan som shape-fil. För mer information se Länsstyrelsens hemsida.

**LÄNSSTYRELSEN
BLEKINGE LÄN**

Ulrika O Widgren

Bevarandeplan för Natura 2000-området**SE0410232 Fornanäs östra**

Kommun: Ronneby

Områdets totala areal: 9,1 ha

Bevarandeplanen uppdaterad av Länsstyrelsen: 2016-08-30

Bevarandeplanen fastställd av Länsstyrelsen: 2016-12-21

Markägarförhållanden:

Ronneby kommun

Regeringsbeslut, historik:

SPA: Nej, pSCI: 2003-11-01, SCI: 2004-12-01, SAC: 2011-03-01, regeringsbeslut M2010/4648/Nm

Naturtyper och arter som ska bevaras i området:Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:

9110 - Näringsfattig bokskog

9160 - Näringsrik ekskog

9190 - Näringsfattig ekskog

Bevarandesyfte

Det överordnade bevarandesyftet för Natura 2000-nätverket är att bidra till bevarandet av biologisk mångfald genom att bibehålla eller återskapa gynnsam bevarandestatus för de naturtyper och arter som omfattas av EUs fågeldirektiv eller art- och habitatdirektiv. För det enskilda Natura 2000-området är syftet att bevara eller återställa ett gynnsamt tillstånd för de naturtyper eller arter som utgjort grund för utpekandet av området. Fornanäs bidrar till att uppfylla miljömålen Levande skogar och Ett rikt växt- och djurliv.

Områdets prioriterade bevarandevärden är den tätortsnära ädellövskogen, både ek- och bokskog, med ovanligt stor mångfald av svampar och kryptogamer. Området är klassat som nyckelbiotop och är ett av flera värdefulla ädellövområden i trakten.

Beskrivning av området

Ett ek-tallhällmarksområde i områdets högsta delar (25 meter över havet), som omgärdas av näringsfattig bokskog. Området är varierat och småkuperat och hyser rikligt med död ved, både stående och liggande, värdefullt inte minst för insekter och fåglar. Intill Natura 2000-området, i väst, finns en skjutbana och industriområde. Området ligger inte långt ifrån andra Natura 2000-

områden Fornanäs (SE0410209) , Angelskog (SE410210) samt Brunnsskogen (SE410208). Skogen mellan de båda Fornanäs-områdena är sedan december 2004 skyddade genom naturvårdsavtal mellan kommunen och Skogsstyrelsen, liksom ett bokskogsområde söder om Fornanäs östra. Vid avveckling av gran mellan de båda Natura 2000-områdena är det lämpligt att naturligt eller genom planering säkra inslaget av ädellöv, vilket stärker områdets naturvärden.

Häradskartan från början av 1900-talet visar att området nyttjats som utmarksbete, vilket även de grova träden indikerar. Kontinuiteten med ädellöv är lång, vilket kan konstateras bland annat genom förekomst av flera hotade arter.

Fornanäs östra hyser en värdefull kryptogamflora och har stora botaniska värden. Flera av träden i området är grova och riktigt gamla. Trädskiktet domineras av endera ek och tall eller bok, men även avenbok och lind. I fältskiktet återfinns bland annat buskstjärnblomma, blåsippa och myskmadra. Flera arter av mossor och lavar har hittats vid nyckelbiotopsinventering, en del rödlistade, bland annat bokvårtlav (Nära hotad), platt fjädermossa, trubbfjädermossa och gammelekslav (Sårbar).

Vad kan påverka negativt

- Luftföroreningar och markläckage i samband med exploatering, till exempel av intilliggande industriområde eller utbyggnad av vägar i närheten.
- Inväxning av andra buskar och träd i kronan på grova träd samt svårigheter att hitta lämplig ersättningsträd för dessa.
- Sjukdomar som utarmar träden, till exempel svampangrepp som leder till boksjuka eller fleråriga insektsangrepp på ek

Bevarandeåtgärder

För att inte skada naturvärden krävs tillstånd för verksamheter eller åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka miljön i ett Natura 2000-område. Det kan även gälla åtgärder utanför Natura 2000-området, om de kan påverka miljön i området. Detta regleras i miljöbalken (7 kap. 27-29§§).

Området är avsatt som biotopskyddsområde sedan november 2004 i beslut av Skogsstyrelsen. Enligt 7 kap 11 § miljöbalken får man inte bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som kan skada naturmiljön inom ett biotopskyddsområde.

Uppföljning av naturtyper och arter

Länsstyrelsen ansvarar för att uppföljning av bevarandemål genomförs. Uppföljningen ska ske enligt de manualer för skyddade områden som har tagits fram av Naturvårdsverket. Mätbara mål, så kallade målindikatorer, ska registreras i databasen SkötselDOS. Dessa målindikatorer följs sedan upp. Målsättningen är att kunna se om de bevarandemål som satts upp i bevarandeplaner och skötselplaner uppfylls, att skötseln fungerar och att Natura 2000 - naturtyperna och arterna har gynnsamt tillstånd.

Naturtyper och arter enligt art- och habitatdirektivet samt fågeldirektivet:**9110 - Näringsfattig bokskog**

Areal: 3,32 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Den näringsfattiga bokskogen i Fornanäs östra har även ett visst inslag av ek, varav en del grov. Även avenbok är vanlig i gränsen mellan bestånd av ek och bok. Boksskogen växer som ett band i väst och öst i nord-sydlig riktning, med mellanliggande ek- och hållmarksområde. I området förekommer enstaka grova träd. I buskskiktet återfinns kaprifol, murgröna och björnbär. Bottensskikt saknas förutom fläckvis med västlig hakmossa i steniga partier. I fältskiktet växer bland annat myskmadra. Död ved av grov bok utgör substrat (växtunderlag) för vedsvampar och insekter i området. Bokskogen gränsar till det område med naturvårdsavtal som ligger mellan de båda Natura 2000-områdena Fornanäs och Fornanäs östra.

Bevarandemål

Arealen näringsfattig bokskog ska vara minst 3,3 hektar. Bok ska utgöra ett dominerande inslag, men grov ek ska också förekomma tämligen allmänt. Det ska finnas gamla träd och för yngning av nya träd som efterträdare till bok, vilket förutsätter att trädskiktet är olikåldrigt och flerskiktat. Gamla och senvuxna träd ska vara allmänt förekommande liksom död ved i olika former, inklusive levande träd med döda träddeklar. Det ska finnas enstaka träd med hackspettsbohål. I området ska de typiska arterna fjällmossa, klippfrullania, porellor, krusig ulota, guldlockmossa, trubbfjädermossa, platt fjädermossa, bokvårtlav och traslav förekomma i livskraftiga bestånd.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet i området bedöms som gott. Området behöver ett större inslag av död ved.

9160 - Näringsrik ekskog

Areal: 3,5 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

Längs hela området i gränzonen mellan den näringsfattiga ekskogen på magrare marker och näringsfattig bokskog, växer en något mer näringsrik ekskog. Inslaget av både bok och avenbok är påtagligt. Grova ekar växer tämligen allmänt i ekskogen och kan behöva frihuggas. En del har påväxt av murgröna. Delar av området är rätt brant och blockigt och död ved förekommer rikligt. I fältskiktet hittar man bland annat blåsippa och myskmadra och mycket kaprifol.

Bevarandemål

Arealen av näringsrik ekskog ska vara minst 3,5 hektar. Småskaliga naturliga processer, som till exempel trädens föryngring, åldrande och avdöende samt omkullfallna träd och luckbildning ska påverka dynamik och struktur. Det ska finnas gamla träd och föryngring av nya träd som efterträdare av ek. Det ska finnas rikligt med död ved i olika former inklusive levande träd med döda träddeklar och tämligen allmänt med gamla träd med grov bark, skador, håligheter, mulm eller döda delar. Gran, buskar och sly ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. Främmande trädarter ska inte finnas i området. Typiska arter av mossor, lavar och svampar ska förekomma allmänt. Processer och strukturer ska förekomma i sådan omfattning att arter såsom gammelekslav, guldlockmossa, oxtungsvamp och korallticka (nära hotad), som är beroende av dessa kan fortleva långsiktigt i området.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet i området bedöms som gott. Området behöver ett större inslag av död ved.

9190 - Näringsfattig ekskog

Areal: 2,27 ha. Arealen fastställd i regeringsbeslut

Beskrivning

En stor del av ekskogen i Fornanäs östra växer på hållmark och grunda, magra marker. Ek dominerar, men tallinslaget är påtagligt och en hel del av områdets döda ved utgörs av tall. Flera grövre, senvuxna ekar växer i området, till gagn för flera hotade mossor och lavar, samt även insekter. I övergången till bokskog blir inslaget av avenbok och bok större, även rönn förekommer. I buskskiktet återfinns kaprifol, murgröna, enbuskar och slån. I fältskiktet växer mest smalbladiga gräs, ljung och buskstjärnblomma samt enstaka stensöta i skrevor.

Bevarandemål

Arealen näringsfattig ekskog ska vara minst 2,3 hektar. Ek ska utgöra ett dominerande inslag. Det ska finnas gamla, senvuxna träd och föryngring av nya träd som efterträdare till ek, vilket förutsätter att trädskiktet är olikåldrigt och flerskiktat. Solexponerade, varma och vindskyddade miljöer och strukturer ska förekomma genom en mosaik av täta respektive öppna och glest beskogade delar. Gran, buskar och sly ska inte tillåtas ta överhanden eller skada de biologiskt gamla och värdefulla träden i området. Gamla träd ska vara allmänt förekommande liksom rikligt med död ved i olika former, inklusive levande träd med döda träddeklar. I området ska de typiska arterna murgröna, kaprifol, klippfrullania, guldlockmossa och rostfläck förekomma i livskraftiga bestånd.

Bevarandetillstånd

Bevarandetillståndet bedöms vara mycket gott.

Dokumentation

- ArtDatabanken 2015. Rödlistade arter i Sverige 2015. ArtDatabanken SLU, Uppsala.
- Artportalen, www.artportalen.se (uttag 2016-07-25).
- Länsstyrelsen i Blekinge län. 2013. Övervakning av epifytiska indikatorarter i utvalda nyckelbiotoper under åren 1997-2009.
- Naturvårdsverket 2012. Vägledning för de svenska naturtyperna i habitatdirektivets bilaga 1. Dnr NV-04493-11.
- Skogsstyrelsen. 2004. Biotopskyddsområde. SK 795-2004.
- Skogsstyrelsen. 2004. Biotopskyddsområde. SK 796-2004.
- Skogsstyrelsen. 2004. Biotopskyddsområde. SK 797-2004.
- Skogsstyrelsen. 1997. Nyckelbiotop. Ärendebeteckning: N 83-2003.
- Trädportalen, www.tradportalen.se (uttag 2016-07-25)

Bilagor

Bilaga 1. Områdeskarta

